

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**MORFOLOGIA I LEXICOLOGIA
CATALANES**

Coordinació: CUADRADO CANO, CARMEN

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	MORFOLOGIA I LEXICOLOGIA CATALANES			
Codi	101463			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	CUADRADO CANO, CARMEN			
Departament/s	FILOLOGIA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 60 hores. Hores no presencials o de treball autònom de l'estudiant: 90 hores.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	6 crèdits distribuïts entre teoria i pràctica.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
CUADRADO CANO, CARMEN	carmen.cuadrado@udl.cat	6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

Reflexionar sobre les definicions de morfologia i lexicologia i la seva relació amb altres disciplines lingüístiques.

Adquirir els conceptes bàsics i la terminologia pròpia de la disciplina.

Reflexionar sobre la lexicografia teòrica i els diferents tipus d'obres lexicogràfiques.

Conèixer el diccionari com a producte lingüístic: terminologia, estructura i tipologia.

Conèixer els processos de formació de lèxic, la interferència lèxica, la neologia i la terminologia especialitzada.

Competències

CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

CG6 Implantar la capacitat d'aprenentatge autònom.

CG8 Implantar la capacitat de comunicació oral i escrita en llengua catalana i llengua castellana (amb experts i no experts).

CG10 Implementar el coneixement i la capacitat d'ús de les TIC en relació amb el corresponent àmbit d'estudi.

CG11 Buscar i gestionar adequadament la informació, a partir de fonts i tipologies documentals diverses.

CG12 Utilitzar adequadament la terminologia i les tècniques pròpies de l'àmbit disciplinari o professional.

CE12 Desenvolupar la capacitat d'analitzar, avaluar i corregir, gramaticalment i estilísticament, textos orals i escrits en llengües catalana i occitana.

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

CT3 Adquirir capacitat en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

CT6 Aplicar la perspectiva de gènere a les funcions pròpies de l'àmbit professional.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Una aproximació a la morfologia

- Del fonema al morfema i al mot. Els processos morfofonològics
- La morfologia i les unitats morfològiques
- La segmentació morfològica
- Anàlisi del significat i significant dels morfemes

La flexió i la derivació

- La flexió: nominal i verbal
- La formació de mots: derivació i composició

Els processos morfològics

- La flexió, la derivació, la composició i la clíticsació
- Altres: la conversió, la reduplicació, la truncació i la formació de sigles

Una aproximació a la lexicologia

- La lexicologia i la lexicografia
- El diccionari: microestructura i macroestructura. Tipus de diccionaris
- La neologia en el català del segle XXI
- La interferència lèxica en el català

Història de la lexicografia catalana

- Des dels orígens de la lexicografia fins a l'actualitat
- Els diccionaris del català: Labèrnia, Alcover-Moll, Fabra, Coromines, IEC, etc.

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Classes presencials, d'acord amb el temari i l'horari previstos per a aquest curs	60	
Pràctiques (P)	Pràctiques autònomes destinades a consolidar l'adquisició de coneixements i metodologies		30
Treballs (T)	Treballs sobre morfologia i lexicografia		60
TOTAL		60	90

HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Cronograma orientatiu:

Una aproximació a la morfologia (4 setmanes)

La flexió i la derivació (2 setmanes)

Els processos morfològics (2 setmanes)

Una aproximació a la lexicologia (4 setmanes)

Història de la lexicografia catalana (3 setmanes)

Sistema d'avaluació

AVALUACIÓ

Mecanismes d'avaluació	Descripció	%
Teoria	Prova escrita (examen)	25%
Treballs	Treball de morfologia	25%
	Treball de lexicologia	25%
Pràctiques	Exposició oral	10%
	Pràctiques	15%

AVALUACIÓ ALTERNATIVA*

Mecanismes d'avaluació	Descripció	%
Teoria	Prova escrita (examen)	50%
Treballs	Treball de morfologia	25%
	Treball de lexicologia	25%

L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreueu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres.

*Hi ha recuperació en el cas de l'avaluació alternativa.

Els exàmens, treballs o pràctiques que no presentin el mínim exigible de correcció normativa no seran avaluats.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

Bibliografia i recursos d'informació

Morfologia i lexicologia

- ARGENTER, J.; LÜDTKE, J., eds. (2020) *Manual of Catalan Linguistics*. Berlín: De Gruyter.
- BASTARDAS, J. (1996) *Diàlegs sobre la meravellosa història dels nostres mots*. Barcelona: Edicions 62.
- BRUGUERA, J. (1985) *Història del lèxic català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- BRUGUERA, J. (2006) *Diccionari de la formació de mots*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- BRUGUERA, J. (2008) *Introducció a l'etimologia*. Barcelona: Societat Catalana de Llengua i Literatura.
- CABRÉ, M.T. (1992) *La terminologia*. Barcelona: Empúries.
- CABRÉ, M.T. (1994) *A l'entorn de la paraula, I: Lexicologia general*. València: Universitat de València.
- CABRÉ, M.T. (1994) *A l'entorn de la paraula, II: Lexicologia catalana*. València: Universitat de València.
- CABRÉ, M.T. et al., eds. (2014) *Mots nous en català: una panoràmica geolectal / New Words in Catalan: A diatopic view*. Amsterdam: John Benjamins.
- CABRÉ, M.T.; RIGAU, G. (1986) *Lexicologia i semàntica*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- COLÓN, G. (1993) *El lèxic català dins la Romània*. València: Universitat de València.
- ESPINAL, M.T. (2002) *Semàntica. Del significat del mot al significat de l'oració*. Barcelona: Ariel.

- FABRA, P. (1956) *Gramàtica catalana*. Barcelona: Teide.
- GÓMEZ CAPUZ, J. (1998) *El préstamo lingüístico: conceptos, problemas y métodos*. València: Universitat de València.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016) *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: IEC.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2019) *Gramàtica bàsica i d'ús de la llengua catalana*. Barcelona: IEC.
- LÉRAT, P. (1997) *Las lenguas especializadas*. Barcelona: Ariel.
- LÓPEZ DEL CASTILLO, L. (2002) *Diccionari de formació de paraules*. Barcelona: Edicions 62.
- MARTÍ MESTRE, J. (2017) *Diccionari de fraseologia (segles XVII-XXI)*. València: Universitat de València.
- MASCARÓ, J. (1986) *Morfologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- MATTEWS, P.H. (1980) *Morfología. Introducción a la teoría de la estructura de la palabra*. Madrid: Paraninfo.
- PÉREZ SALDANYA, M.; SIFRE, M.; TODOLÍ, J. (2004) *Morfologia catalana*. Barcelona: UOC.
- RIERA, C. (1992) *Manual de català científic*. Barcelona: Claret.
- RIERA, C. (1998) *Curs de lèxic científic (I. Teoria / II. Exercicis)*. Barcelona: Claret.
- RULL, X. (2004) *La formació de mots. Qüestions de normativa*. Vic: Eumo.
- RULL, X. (2008) *Els estrangerismes del català*. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili.
- RULL, X. (2009) *De la sufixació en català*. Benicarló: Onada.
- RULL, X. (2009) *La composició culta en català*. Palma: Moll.
- SOLÀ, J. et al., eds. (2008⁴) *Gramàtica del català contemporani (vol. 1)*. Barcelona: Empúries.
- VARELA ORTEGA, S. (2009) *Morfología léxica: la formación de palabras*. Madrid: Gredos.
- VENY, J. (1991) *Mots d'ahir i mots d'avui*. Barcelona: Empúries.
- VENY, J. (1993) *Dialectologia filològica. Transfusió lèxica. Llengua escrita i dialectalismes*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat / Curial.
- VENY, J. (2001) *Llengua i entorn natural*. Barcelona: Edicions 62.
- VENY, J. (2007-...) *Petit atlas lingüístic del domini català (7 vols.; en curs)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- VENY, J. (2017) *Paraules en l'espai, el temps i la norma*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- VENY, J.; MASSANELL, M. (2015) *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- VENY, J.; PONS, L. (2001-2018): *Atles lingüístic del domini català (9 vols)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Lexicografia

- ALVAR EZQUERRA, M. (1993) *Lexicografía descriptiva*. Barcelona: Biblograf.
- BÉJOINT, H. (2000) *Modern lexicography: An introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- BERGENHOLTZ, H.; TARP, S., eds. (1995) *Manual of specialised lexicography*. Amsterdam: John Benjamins.
- CABRÉ, M.T., coord. (1994) *Caplletra, 17: volum monogràfic sobre Lexicografia*. València: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

- CABRÉ, M.T.; LORENTE, M. (1991) *Els diccionaris catalans de 1940 a 1988*. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- COLLIGNON, L.; GLATIGNY, M. (1978) *Les dictionnaires. Initiation à la lexicographie*. París: Cedic.
- COLÓN, G.; SOBERANAS, A.J. (1986) *Panorama de la lexicografia catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- ESTEVE, F. et al. (2003) *Diccionaris, normativa i estàndard. Del Fabra al Diccionari de l'Institut*. Palma: Documenta Balear.
- HAENSCH, G. et al. (1982) *La lexicografía. De la lingüística teórica a la lexicografía práctica*. Madrid: Gredos.
- HARTMANN, R.R.K.; JAMES, G. (1998) *Dictionary of lexicography*. Londres / Nova York: Routledge.
- HAUSMANN, F.J. et al., eds. (1989-91) *Wörterbücher / Dictionaries / Dictionnaires*, 3 vols. Berlín: De Gruyter.
- HERNÁNDEZ, H., coord (1994) *Aspectos de lexicografía contemporánea*. Barcelona: Biblograf.
- LARA, L. F. (1996) *Teoría del diccionario monolingüe*, Mèxic: El Colegio de México.
- PORTO DAPENA, J.A. (2002) *Manual de técnica lexicográfica*. Madrid: Arco.
- RAFEL, J. (2005) *Lexicografía*. Barcelona: Ediuoc.
- RICO A.; SOLÀ, J. (1995) *Gramàtica i lexicografia catalanes: síntesi històrica*. València: Universitat de València.
- SOLÀ, J., ed. (1992) *Sobre lexicografia catalana actual*. Barcelona: Empúries.
- SOLER, J. (2006) *Definició lexicogràfica i estructura del diccionari*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- VILA, N. et al. (1999) *Así son los diccionarios*. Lleida: Universidad de Lleida.
- WÜSTER, E. (1998) *Introducción a la teoría general de la terminología y a la lexicografía terminológica*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.